

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team:

Onderwerp:

Uitvoeringsplan toezicht WMO en Jeugdwet

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 4-06-2024
Notanummer	: 2024-445
Datum	: 4-06-2024
Programma	: 09 - Jeugd en onderwijs
Portefeuillehouder	: Wethouder Duursma, Wethouder Wijnhoud,
Bijlage(n)	: Uitvoeringsplan toezicht WMO en Jeugdwet def.pdf

Parafering

14-05-2024: Programmamanager14-05-2024: Wethouder

Agendering

* 30-05-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

4-06-2024

B & W d.d.: 4-06-2024

Besluit

1. Het Uitvoeringsplan toezicht Wmo en Jeugdwet vast te stellen
2. De raadsmededeling vast te stellen
3. De stukken aan te bieden aan de gemeenteraad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

In het tweede kwartaal van 2023 is de visie toezicht Wmo en Jeugdwet vastgesteld. In de visie wordt het juridisch kader bij het houden van toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid binnen de Wmo en de Jeugdwet beschreven. Daarnaast wordt aangegeven wat we binnen de gemeente Deventer onder toezichthouden verstaan. Ook worden de verschillende vormen van toezicht beschreven en wordt aangegeven welke uitgangspunten gehanteerd worden bij het houden van toezicht.

Als praktische uitwerking van dit visiedocument wordt (jaarlijks) een uitvoeringsplan opgesteld. In het uitvoeringsplan geven we concreter aan hoe de gemeente Deventer met fraudealertheid omgaat, hoe de (preventieve) aanpak richting aanbieders vorm krijgt en welke thema's in dat betreffende jaar centraal staan bij het uitvoeren van (rechtmatigheids)onderzoeken.

Beoogd maatschappelijk resultaat

De kwaliteit en rechtmatigheid van ondersteuning binnen de Jeugdwet en de WMO is gewaarborgd.

Kader

- * Jeugdwet
- * Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)
- * Algemene wet bestuursrecht (Awb)
- * Verordening maatschappelijke ondersteuning
- * Besluit maatschappelijke ondersteuning
- * Raamovereenkomst Wmo Maatwerkondersteuning gemeente Deventer 2023 en verder
- * Nadere subsidieregels beschermd wonen en maatschappelijke opvang
- * Visie toezicht rechtmatigheid en kwaliteit Wmo en Jeugdwet

Betrokken partijen en participatie

Het uitvoeringsplan is opgesteld in samenwerking met medewerkers van de toegang, de toezichthouders, juridisch adviseurs en beleidsadviseurs van de programma's Meedoen, en Jeugd en Onderwijs.

Toelichting op participatiebeleid

Argumenten voor en tegen

Voor:

- In de visie toezicht rechtmatigheid en kwaliteit Wmo en Jeugdwet geven we onszelf de opdracht om in een uitvoeringsplan onze aanpak concreter te formuleren.
- Met dit uitvoeringsplan wordt meer helderheid gegeven richting uitvoerende collega's, (zorg)aanbieders, inwoners over hoe gemeente Deventer met toezicht omgaat op het gebied van de Jeugdwet en de Wmo. Hiermee stimuleren we bewustwording en alertheid rondom rechtmatigheid en kwaliteit binnen de jeugdwet en de Wmo.

Tegen:

- Door in een openbaar uitvoeringsplan onze werkwijze rondom toezicht te beschrijven geven we iemand die bewust de kwaliteit of rechtmatigheid wil schenden meer informatie over ons handelen. Er is echter voor gekozen om niet in het kleinste detail ons handelen te beschrijven. Het risico zal daarom beperkt zijn.

Financiële consequenties en dekking

Geen consequenties.

Openbaarmaking en communicatie

De nota en het besluit worden openbaar gemaakt

Aanpak en uitvoering

Na uw besluit worden de volgende procedurele stappen gemaakt:

- * De stukken worden aangeboden aan de gemeenteraad
- * Het uitvoeringsplan wordt uitgevoerd;
- * Jaarlijks actualiseren we intern het uitvoeringsplan.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Uitvoeringsplan toezicht WMO en Jeugdwet		
Nummer	2024-445	Portefeuillehouder	Wethouder Duursma, Wethouder Wijnhoud
Team	DEV-BLD-MO	Datum	4-06-2024

Inleiding

In het tweede kwartaal van 2023 heeft uw raad de visie toezicht Wmo en Jeugdwet vastgesteld. In de visie wordt het juridisch kader bij het houden van toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid binnen de WMO en de Jeugdwet beschreven. Daarnaast wordt aangegeven wat we binnen de gemeente Deventer onder toezichthouden verstaan. Ook worden de verschillende vormen van toezicht beschreven en wordt aangegeven welke uitgangspunten gehanteerd worden bij het houden van toezicht.

Als praktische uitwerking van dit visiedocument wordt (jaarlijks) een uitvoeringsplan opgesteld. In het uitvoeringsplan geven we concreter aan hoe de gemeente Deventer met fraudealertheid omgaat, hoe de (preventieve) aanpak richting aanbieders vorm krijgt en welke thema's in dat betreffende jaar centraal staan bij het uitvoeren van (rechtmatigheids)onderzoeken.

Kader

- *Jeugdwet
- *Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)
- *Algemene wet bestuursrecht (Awb)
- *Verordening maatschappelijke ondersteuning
- *Besluit maatschappelijke ondersteuning
- *Raamovereenkomst Wmo Maatwerkondersteuning gemeente Deventer 2023 en verder
- *Nadere subsidieregels beschermd wonen en maatschappelijke opvang
- *Visie toezicht rechtmatigheid en kwaliteit Wmo en Jeugdwet

Kern van de boodschap

In de visie toezicht rechtmatigheid en kwaliteit Wmo en Jeugdwet geven we onszelf de opdracht om in een uitvoeringsplan onze aanpak concreter te formuleren. Met dit uitvoeringsplan wordt meer helderheid gegeven richting uitvoerende collega's, (zorg)aanbieders, inwoners over hoe gemeente Deventer met toezicht omgaat op het gebied van de Jeugdwet en de Wmo. Hiermee stimuleren we bewustwording en alertheid rondom rechtmatigheid en kwaliteit binnen de jeugdwet en de Wmo.

Nadere toelichting

In de visie staat dat we jaarlijks een uitvoeringsplan zullen opstellen voor ons toezicht op de Wmo en de Jeugdwet. De wijze waarop we dit invulling geven is door het uitvoeringsplan jaarlijks intern te actualiseren. In het geval dat onze werkwijze grondig wijzigt zullen we uw raad hierover informeren.

Uitvoeringsplan Toezicht WMO & Jeugdwet 2024

Context en opbouw van het uitvoeringsplan

In het tweede kwartaal van 2023 is de visie toezicht Jeugdwet en WMO vastgesteld. In de visie wordt het juridisch kader bij het houden van toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid binnen de WMO en de Jeugdwet beschreven. Daarnaast wordt aangegeven wat we binnen de gemeente Deventer onder toezichhouden verstaan. Ook worden de verschillende vormen van toezicht beschreven en wordt aangegeven welke uitgangspunten gehanteerd worden bij het houden van toezicht.

Als praktische uitwerking van dit visiedocument wordt (jaarlijks) een uitvoeringsplan opgesteld. In het uitvoeringsplan geven we concreter aan hoe de gemeente Deventer met fraudealertheid omgaat, hoe de (preventieve) aanpak richting aanbieders vorm krijgt en welke thema's in dat betreffende jaar centraal staan bij het uitvoeren van (rechtmatigheids)onderzoeken. Deze drie onderdelen worden achtereenvolgend uitgewerkt

Hoe gaan we met fraude alertheid om?

Voorafgaand aan de indicatie

- De WMO coaches en de Toegang Jeugd medewerkers vragen bij het intakegesprek door om vast te stellen of/ welke ondersteuning vanuit de WMO/Jeugdwet ingezet moet worden en wat het netwerk kan doen. Door een zorgvuldige uitvraag ontstaat bij het stellen van de indicatie ook een indruk van eventuele opvallendheden rondom rechtmatigheid en kwaliteit van zorg. Dit geldt zowel bij persoonsgebonden budget (PGB) als bij zorg in natura (ZIN). De WMO en Jeugd werken hierbij volgens het stappenplan van de Centrale Raad van Beroep (hoogste bestuursrechter in het sociaal domein).
- Jeugd en WMO hebben een gezamenlijk PGB beleid opgesteld, hierin staan de voorwaarden voor een PGB verwoord. Voor PGB's is er bij de WMO een groep PGB specialisten. Alle PGB aanvragen worden besproken in de specialisten groep. Zij hebben ook toegang tot het portaal van de Sociale Verzekerings Bank (SVB), waar in geval van een evaluatie, informatie kan worden opgehaald over bestedingen. Bij Jeugd heeft de Gemeente Deventer geen PGB specialisten. Dit komt omdat slechts 2% tot 2,5% van het totale Jeugdhulp budget via PGB wordt uitgegeven. Een specialist voor Jeugd is daarom niet proportioneel. Het is echter wel van belang dat we scherp blijven dat de Jeugd-medewerkers voldoende kennis behouden van de rechten en plichten die bij een PGB horen.
- Aanvullende context: Binnen de wettelijke kaders van de Wmo en de Jeugdwet is PGB anders geborgd. Binnen de Jeugdwet is de verantwoordelijkheid dat PGB zorgkwaliteit gelijk is aan ZIN de verantwoordelijkheid van de gemeente. ZIN is de eerste keus binnen de Jeugdwet. Een PGB wordt enkel verleend als de jeugdige/ouders kunnen motiveren waarom ZIN niet passend is. Binnen de Wmo is de keus aan de bewoners welke leveringsvorm zijn/haar voorkeur heeft. Binnen de Wmo is de PGB een gelijkwaardige optie aan ZIN. Vanuit de Rekenkamer werd aangegeven dat PGB een grote fraudegevoeligheid heeft. Vanuit dat opzicht is ZIN minder risicovol.
- De PGB vanuit de Jeugdwet kent daarnaast ook zijn beperking. De voogd of bewindvoerder moet namelijk het budgetbeheer doen. Dat is suboptimaal omdat de budgethouder en beheerder het aanspreekpunt is voor de gemeente met betrekking tot de PGB.

Hoe gaan we met fraude alertheid om?

Creëren van fraude-alertheid

- Voorlichten en opleiden van medewerkers leidt tot bewust worden en vinden van fraude. Een stuk bewustwording is van belang. Voor WMO medewerkers is er standaard 2x per jaar een college van Schulinc en zijn er regelmatig cursussen (over doorvragen, 'stevig staan'/omgaan met weerstand e.d.). Voor Jeugd medewerkers worden deze opleidingsmomenten gepland.
- Alertheid bij de toegang is van groot belang. Daar is grote kans om eerste aanwijzingen van fraude te signaleren. Zowel bij de WMO als bij Jeugd zijn de medewerkers zich hier zeer bewust van.
- Het is van belang om met evaluaties een extra check te doen op kwaliteit en rechtmatigheid. Bij voorkeur wordt ook een gesprek zonder de aanwezigheid van de zorgaanbieder gevoerd (dus bijvoorbeeld door bewoner, de ouders en/of jeugdige alleen te spreken).
- Preventief toezicht is een onderdeel van fraude-alertheid. Hieronder verstaan we het proactief in contact zijn met aanbieders, actief melden waar ze aan moeten voldoen en alert maken op wat fraude is. Binnen de WMO is er afstemming tussen contractbeheer, sociale recherche en GGD over proactieve preventieve gesprekken en de verdeling hiervan. Zo worden jaarlijks alle aanbieders gesproken. De RSJ IJsselland is momenteel voor Jeugd het contractbeheer verder aan het ontwikkelen. Onderdeel hiervan is ook de samenwerking met de gemeente Deventer (wat zijn lokale acties, en wat regionaal?) en de samenwerking met de regionale toezichthouder op kwaliteit (de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ)).
- De toezichthouder 'rechtmatigheid' doet een steekproef binnen de Wmo op basis van een aantal indicatoren in de PGB's en bespreekt opvallendheden met de PGB specialisten om hen zo bewust te maken van signalen die kunnen duiden op fraude.

Wmo Toezicht

- De betrokkenen bij de WMO krijgen via de gesprekken, telefonisch of via de website (meldpunt misstanden zorg) signalen. Deze worden besproken aan de casustafel. Aan deze casustafel zitten alle relevante stakeholders om de signalen te kunnen duiden en bespreken.
Eén keer per maand is er een casustafel. Alle signalen worden tijdens de tafel besproken en acties worden bepaald en geprioriteerd. De toezichthouders voeren de afgesproken onderzoeken uit. Het rapport van de toezichthouder wordt gedeeld met team beleid/WMO. Op de casustafel wordt vervolgens afgestemd wie welke vervolgstappen gaat doen naar aanleiding van het onderzoeksrapport.
- De sociale recherche Wmo doen proactieve onderzoeken (vanaf 2022): quickscans bij aanbieders op locatie (aan de hand van een uniforme vragenlijst). Na doornemen van de vragenlijst wordt samen met de aanbieder gekeken welke verbeterpunten er zijn. De conclusies worden met aanbieder gedeeld middels een brief. Na een afgesproken verbeterperiode wordt gekeken of de verbeterpunten zijn voldaan. Als de verbeterpunten bij de nacontrole niet op orde zijn kunnen formele stappen van handhaven aan de orde zijn.
- Sociale recherche Wmo doet onderzoek op basis van data: In de beschikbare interne data wordt gekeken naar signalen voor potentiële fraude. Indien nodig wordt nader onderzoek gestart.
- Gecontracteerde aanbieders met een omzet hoger dan € 125.000,- dienen een productieverantwoording plus een controleverklaring accountant aan te leveren. Financiën checkt de aangeleverde stukken op onvolkomenheden.
- Voor PGB's bekijkt de sociale recherche het overzicht van de SVB met alle PGB klanten/budgetten. Aan de hand van vaste indicatoren worden een aantal PGB's nader onderzocht.
- Eens in de 2 jaar wordt er voorlichting verzorgd voor aanbieders over Wmo Toezicht.

Jeugdwet Toezicht

- Op basis van de bepalingen van de Jeugdwet kan er enkel onderzoek gedaan worden naar rechtmatigheid. Op die grond hebben we de toezichthouder aangesteld. Toezicht op de kwaliteit is belegd bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). De RSJ en de IGJ gaan beide investeren in een betere onderlinge samenwerking. Hierdoor wordt het toezicht op kwaliteit de komende periode steviger neergezet.
- Toezichthouder Jeugd doet signaal gestuurde onderzoeken. Signalen komen binnen via gesprekken of meldingen (bijvoorbeeld telefonisch of via het Landelijk Meldpunt Zorg). Signalen worden in een casusoverleg besproken. Het is van belang om dit casusoverleg nog verder te formaliseren.
- De gemeente mag binnen de Jeugdwet op aanvullende kwaliteitseisen toetsen. Bijvoorbeeld via 'quickscans'. Er is wel een spanningsveld wie en hoe we deze toetsing kunnen doen. De contractmanager heeft beperkte bevoegdheden om te controleren en de toezichthouder is op dit moment enkel inzetbaar voor rechtmatigheidsonderzoek op basis van signalen. Zoals eerder aangegeven is de RSJ bezig met het aanscherpen/verbeteren van het contractbeheer. De werkzaamheden van de contractmanager worden nader onderzocht en getoetst aan de juiste juridische kaders. De taken en rollen van contractbeheer worden hiermee mogelijk omvangrijker. Zo wordt er bijvoorbeeld onderzocht wat we allemaal kunnen rondom het toezichthouden op aanvullende contracteisen.
- We nemen proactief contact op met aanbieders als we opvallende zaken signaleren rondom rechtmatigheid. Er wordt overleg gevoerd met aanbieders of wordt er laagdrempelig gebeld om een nadere toelichting.
- Ieder kwartaal wordt onder andere op basis van de data uit de toewijzingsberichten een overzicht gemaakt in PowerBI. Dit overzicht wordt geanalyseerd. Vervolgens worden afspraken gemaakt om de opvallende zaken nader uit te zoeken.

Welke thema's staan centraal bij het uitvoeren van preventieve onderzoeken?

Ieder jaar bepalen gemeente en GGD samen hoe het preventieve kwaliteitsonderzoek van de GGD wordt vormgegeven. Voor de WMO waren dat de afgelopen jaren: beschermd wonen aanbieders, dagbesteding en cyclische werkwijze.

Voor 2024 richt de GGD met betrekking tot de kwaliteitsonderzoeken weer op de cyclische werkwijze. Samen met de gemeente wordt er afgestemd welke aanbieders pro actief onderzocht kunnen worden. Dit jaar zonder een focus te leggen op één bepaald thema/product vanuit de Wmo. Het onderzoek onder aanbieders gebeurt in afstemming met gemeenten in de regio, omdat het vaak dezelfde partijen betreft. Hierbij is er wel de kanttekening dat signaal gestuurde onderzoeken altijd voorrang hebben.

Voor Jeugd zijn er geen thema's omdat we ons op dit moment beperken tot signaal gestuurd onderzoek.